Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland

Q&A Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland

Datum: mei 2019

Hieronder vindt u antwoorden op vragen over Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland en concrete voorbeelden. Deze Q&A is aanvullend op de informatie die al eerder via de Districtelijke Veiligheids-overleggen is gedeeld. U kunt dit gebruiken bij de onderbouwing richting uw organisatie voor de gevraagde bijdrage van 7 cent per inwoner voor de periode 2020 tot en met 2023.

Veiligheid zien wij als onze gedeelde verantwoordelijkheid. In de veiligheidsstrategie maken we afspraken over de onderwerpen en de manier waarop we samenwerken. We sluiten aan bij bestaande en te verwachten vraagstukken en thema's van de 76 gemeenten, Openbaar Ministerie en politie. Hierbij kunnen we niet uitsluitend uitgaan van cijfers. We streven naar en richten ons op kwaliteit in samenwerking die zorgt voor verrijking van de aanpak en realisatie van lokale, regionale en landelijke aanpak.

Deze vragen worden beantwoord:

- 1. Wat is de meerwaarde van het veiligheidsnetwerk?
- 2. Wat kunnen we in komende periode verwachten?
- 3. Wat is precieze onderbouwing voor de gevraagde bijdrage?
- 4. Hoe ziet het veiligheidsdomein eruit in Oost-Nederland?
- 5. Hoe zijn de districten betrokken bij de ambtelijke expertteams en de Bestuurlijke Begeleidingsgroep?
- 6. Hoe verhouden het Veiligheidsnetwerk en het RIEC zich tot elkaar met betrekking tot Ondermijning?
- 7. Waar wordt het Veiligheidsnetwerk ondergebracht?
- 8. Gaat het daadwerkelijk om incidentele middelent?
- 9. Hoe voorkomen we een bureaucratisch orgaan?
- 10. Is er sprake van een gelijkwaardige inzet alle partners?

1. Wat is de meerwaarde van het veiligheidsnetwerk?

- Het Veiligheidsnetwerk levert met het opstellen van de Veiligheidsstrategie een bestuurlijk convenant waarin het openbaar bestuur, samen met het Openbaar Ministerie, de politie en andere veiligheidspartners zoals het RIEC, afspreken om een aantal bovenlokale veiligheidsthema's gezamenlijk aan te pakken en hun medewerking daaraan toezeggen. De Veiligheidsstrategie vormt voor de politie een van de belangrijkste beleidskaders. Daarom is deze opgenomen in het Meerjarenbeleidsplan van de politie;
- Het Veiligheidsnetwerk geeft uitvoering aan de gekozen thema's in de Veiligheidsstrategie. Aan de basis hiervan ligt een opdracht van het RVO;
- Gemeenten kunnen voor hun eigen beleid gebruik maken van het platform en de kennisbank voor de uitwisseling van kennis, expertise en concrete handelingsperspectieven in Oost-Nederland voor de geprioriteerde veiligheidsthema's;
- Het zorgt voor een verbinding tussen het lokale, districts- en regionaal niveau, zowel ambtelijk als bestuurlijk;
- Met het veiligheidsnetwerk heeft het lokaal bestuur zich georganiseerd op het niveau waarop de politie en het OM acteren in Oost-Nederland. Als er bestuurlijke c.q. gemeentelijke zaken spelen op eenheidsniveau, dan kan het Veiligheidsnetwerk die op het niveau van Oost adresseren;
- Het netwerk behartigt de belangen van het openbaar bestuur op het niveau van Oost.

Voorbeelden

1. Platform Ondermijning: het platform heeft bij het opstellen van de plannen voor de besteding van de versterkingsgelden, ervoor gezorgd dat er ook vrij in te vullen capaciteit naar ieder district gaat (1 fte per district). Deze capaciteit is bedoeld als “handjes aan het bed” voor gemeenten bij de aanpak van ondermijning;
2. In het kader van de sluitende aanpak personen met verward gedrag, is een projectleider aangesteld. Deze projectleider heeft ervoor gezorgd dat er in de districten een veertigtal pilots zijn opgezet met subsidies en dat de ervaringen en resultaten tussen de districten is gedeeld. Zo is het project street triage uit Deventer door Twente overgenomen. Daarnaast heeft deze structuur in Oost-Nederland ervoor gezorgd dat Oost-Nederland een stevige vuist heeft kunnen maken in landelijke overleggen en invloed heeft kunnen uitoenen. Denk daarbij aan een afgeslankte voortzetting van het landelijk schakelteam;
3. Op eenheid-niveau verkennen we het onderwerp Cybercrime/gedigitaliseerde criminaliteit. Gezien de aard en omvang is dit nadrukkelijk een onderwerp dat zich leent om te verkennen op eenheidsniveau, in tegenstelling tot het lokaal niveau;
4. Tevens gaan we onderzoeken welke aanpak we kunnen ontwikkelen van jongeren die versneld doorgroeien naar de zware, bovenlokale criminaliteit. Ook dit onderwerp vraagt een bovenlokale benadering voor een lokale toepassing.

2. Wat kunnen we in komende periode verwachten?

- ✓ Hulp bij de uitwerking en implementatie van de verschillende ondermijningsprojecten die opgezet worden in Oost-Nederland met de landelijke versterkingsgelden ondermijning - 2019-2022;
- ✓ Gecoördineerd borgen van de verschillende pilots die nog lopen op de sluitende aanpak personen met verward gedrag. Daarbij ligt de focus op die pilots waar zorg en veiligheid samen komen (passend vervoer, triage en beoordelingslocaties - 2019-2020;
- ✓ Het ondersteunen (van de doorontwikkeling) van de ambtelijke samenwerking/netwerken per district (voor zover nodig) - 2019-2022;
- ✓ Het ontwikkelen van een methodiek om jongeren die doorgroeien in een criminele carrière aan te pakken -2019-2020;
- ✓ Het opzetten cyberinterventiematrix, waarin staat welke partner welke rol kan spelen bij het bestrijden van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit -2019-2022;
- ✓ Onderzoek in Oost-Nederland om tot een gedeelde visie op informatiedeling te komen - 2019-2020;
- ✓ Het opstellen van een inspiratiekalender Informatie gestuurd werken met verschillende mogelijkheden om als partner binnen het Veiligheidsnetwerk inspiratie op te doen - 2019;
- ✓ Het in beeld brengen van het veiligheidsveld in Oost-Nederland en waar mogelijk per district - 2019;
- ✓ Actualisatie van het regionaal hennep convenant - 2019;
- ✓ Organiseren van regionale informatiebijeenkomsten over geprioriteerde thema’s - 2019-2022;
- ✓ Onderzoek naar de mogelijkheid van een gezamenlijke aanpak mensenhandel - 2019.

3. Wat is precieze onderbouwing voor de gevraagde bijdrage?

De Bestuurlijke Begeleidingsgroep is van mening dat tenminste 7 cent per inwoner per jaar nodig is om uitvoering aan de Veiligheidsstrategie te kunnen geven. Hiermee kan het volgende worden gefinancierd:

1) Coördinatie – € 90.000 : een coördinator (32 uur per week) zoals die nu ook al bestaat. De coördinator onderhoudt contact met de verschillende ambtelijke netwerken in Oost-Nederland (76 gemeenten) en met vergelijkbare netwerken elders in Nederland, zorgt voor kennisdeling,

informatie-uitwisseling en heeft een brede 'makelaarsfunctie'. De coördinator houdt zich daarnaast bezig met de voorbereiding van de vergaderingen van de Bestuurlijke Begeleidingsgroep, de werkgroep en ondersteunt de trekkers van de expertteams.

2) Communicatie/administratie – € 50.000 : ondersteuning van een communicatieadviseur (4 uur per week). Deze vergroot de zichtbaarheid van het Veiligheidsnetwerk o.a. via het maken van de nieuwsbrief, activiteiten op social media, ondersteuning bij bijeenkomsten en onderhouden en updaten van de website. Daarnaast is budget nodig voor zaken als het onderhoud en de doorontwikkeling van de website en kennisbank. De communicatieondersteuning wordt nu ook al ingezet;
3) Intelligence - € 20.000: er is behoefte aan middelen om gemeenten te ondersteunen bij de inrichting van bovenlokale intelligencefuncties op het brede terrein van veiligheid en het onderling leren te versterken: delen van kennis, projectplannen, expertise en het organiseren van informatiebijeenkomsten. Het expertteam is bezig de visie voor de komende vier jaren uit te werken. Nadat dit uitgewerkt is, kan de bijdrage hiervoor concreter gemaakt worden;
4) Projecten - €70.000: het is wenselijk om enig budget te hebben om aan de hand van de actualiteit en behoefte, projecten op te kunnen zetten ten behoeve van de partners. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dit *zelf* te gaan doen maar vooral te faciliteren daar waar het nodig en wenselijk is. Het budget zal dus gebruikt kunnen worden om externe deskundigheid te kunnen inhuren (zoals mogelijk bij het onderzoek naar jongeren die doorgroeien naar zware criminaliteit als bij de aanpak van cybercrime). Omdat de doelstellingen en projectplannen voor de komende vier jaar nog niet volledig zijn uitgewerkt, kan deze onderbouwing gedeeltelijk concreet gemaakt worden.

Van 2015 tot en met 2019 is het veiligheidsnetwerk gefinancierd door de 7 grootste gemeenten in Oost-Nederland. Om het netwerk gedragen te laten worden door alle gemeenten, wordt nu een bijdrage per inwoner van elke gemeente gevraagd. Het openbaar ministerie, de politie en het RIEC dragen ieder jaarlijks 0,5 fte bij voor de instandhouding van het netwerk. Daarnaast dragen zij uren bij door deelname aan de verschillende expertteams.

4. Hoe ziet het veiligheidsdomein eruit in Oost-Nederland?

Primair ligt de verantwoordelijkheid voor de openbare orde en veiligheid op lokaal niveau. Daar waar een districtelijke aanpak waarde toevoegt aan het lokale, worden districtelijke initiatieven ontplooit. Het Veiligheidsnetwerk verbindt het lokale en districtelijke met het regionale, de schaal waarop de politie en het openbaar ministerie georganiseerd zijn. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om zaken over te nemen, maar daar waar nodig, iets toe te voegen of te ondersteunen. Door bovenlokale problemen gezamenlijk aan te pakken kunnen we het waterbedeffect in Oost-Nederland zo veel mogelijk voorkomen. De districtelijke ambtelijke samenwerkingsverbanden en overleggen zijn een belangrijke schakel in de juiste en snelle afstemming. Op sommige plaatsen kan dit verder versterkt worden. De rol en werkzaamheden van het Veiligheidsnetwerk zullen naar verwachting veranderen als ieder district beschikt over een goed werkend ambtelijk netwerk, dat onder meer de voorbereiding van de DVO's ter hand neemt. Het Veiligheidsnetwerk kan dan nog gerichter en effectiever kan worden omdat gebruik gemaakt kan worden van die samenwerkingsverbanden in de districten.
Momenteel brengt het veiligheidsnetwerk de regionale overleggen in het veiligheidsdomein in Oost-Nederland in kaart: wat is de rol en status van ieder overleg, welke mandaten liggen er en hoe is de onderlinge afstemming?

5. Hoe zijn de districten betrokken bij de ambtelijke expertteams en de Bestuurlijke Begeleidingsgroep?

Het Veiligheidsnetwerk kent een Bestuurlijke Begeleidingsgroep (BBG). Deze bestaat uit burgemeesters uit ieder district, een vertegenwoordiging van de eenheidsleiding politie en van het bestuur van het OM. De burgemeester van Enschede, tevens lid van het Regionaal Veiligheidsoverleg (RVO), is voorzitter van de BBG. Door deze samenstelling zorgen we voor verbinding tussen bestaande bestuurlijke gremia. De BBG ziet namens het RVO toe op de uitvoering en voortgang van de thema's.

Iedere burgemeester in de BBG heeft een thema in portefeuille. Op deze thema's zijn ambtelijke expertteams actief. Deze expertteams hebben ook zoveel mogelijk een ambtelijke vertegenwoordiging vanuit ieder district en andere partners. De uitzondering hierop vormt het Platform Ondermijning; hier is nog geen sprake van een vertegenwoordiging vanuit ieder district maar is dat naar alle waarschijnlijkheid binnenkort wel een feit.

De expertteams worden aangestuurd door de werkgroep Veiligheidsnetwerk. Deze werkgroep bestaat uit een vertegenwoordiging van het OM, politie en gemeenten. Een overzicht van de deelnemers aan de BBG en de verschillende expertteams/platform is in de bijlage terug te vinden.

6. Hoe verhouden het Veiligheidsnetwerk en het RIEC zich tot elkaar met betrekking tot Ondermijning?

Het Veiligheidsnetwerk biedt een (kennis)platform en organisatie voor afstemming op het niveau van Oost-Nederland. Belangrijke veiligheidsvraagstukken die om een bovenlokale aanpak vragen, worden geagendeerd in de verschillende bestuurlijke gremia. Het zorgt ervoor dat ook de stem van kleine gemeenten gehoord wordt. Tot slot faciliteert het Veiligheidsnetwerk de partners bij hun (lokale) aanpak van integrale veiligheid. Het neemt niet over, maar sluit vooral aan bij dat wat lokaal speelt.

Eén van de thema's in de nieuwe Veiligheidsstrategie is Ondermijning. Dit thema kent geen expertteam maar een platform. Dit Platform Ondermijning ontwikkelt geen concrete producten, maar richt zich vooral op de bovendistrictelijke afstemming en ondersteunt bij de implementatie van de toegekende landelijke ondermijninggelden. In dit Platform zijn zowel het RIEC als partners zoals de belastingdienst, politie, OM, beide provincies en gemeenten vertegenwoordigd.
De Stuurgroep RIEC heeft het Platform gevraagd te ondersteunen bij de aanvraag en implementatie van de toegekende landelijke ondermijningsgelden. Mede daardoor is er vrij in te vullen capaciteit voor ieder district beschikbaar gekomen (1fte per district).
De portefeuillehouder van Ondermijning in de BBG is tevens de bestuurlijk vertegenwoordiger van IJsselland in de Stuurgroep RIEC, waardoor de bestuurlijke afstemming is geborgd.

Het RIEC biedt vooral de directe ondersteuning en expertise aan gemeenten bij de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit. Het veiligheidsnetwerk vervult vooral een verbindende rol op regionaal niveau.

7. Waar wordt het Veiligheidsnetwerk ondergebracht?

In de afgelopen vier jaar was de secretaris van Veiligheidsregio Twente de programmamanager van het Veiligheidsnetwerk (een rol om niet), ondersteund door een coördinator (betaald). Het is de bedoeling om straks de rol van programmamanager (om niet) open te stellen voor iemand van de deelnemende partners. Degene die programmamanager wordt, zal dan de coördinator en het gastheerschap van het Veiligheidsnetwerk moeten onderbrengen bij zijn/haar organisatie.
Ook de functie van de coördinator zal een vacature worden waarop gesolliciteerd kan worden vanuit de deelnemende organisaties van het netwerk.

8. Gaat het daadwerkelijk om incidentele middelen?

Het voorstel is om de financiering te regelen voor de realisatiefase van de Veiligheidsstrategie 2019-2022, dus voor vier jaar. Een evaluatie aan het einde van 2022 moet uitwijzen welke meerwaarde het netwerk (nog) heeft. Vervolgens zal opnieuw bepaald moeten worden of het Veiligheidsnetwerk gecontinueerd moet worden, in welke vorm en wat dan de financiële consequenties zijn. Deze evaluatie kan uitgevoerd worden door een externe partij, bijvoorbeeld een kennisinstituut.

9. Hoe voorkomen we een bureaucratisch orgaan?

Oost-Nederland heeft in 2015 gekozen voor een netwerkaanpak met beperkte ondersteuning: dus geen zelfstandig orgaan. Het RVO heeft destijds een bestuurlijke opdracht gegeven tot het opstellen van een Veiligheidsstrategie. Het Veiligheidsnetwerk geeft inhoud aan dit beleidsdocument.
Elders in het land is hier veelal wel voor gekozen en beschikt men over meerdere fte's. Door alleen de functie van een coördinator en beperkte communicatieondersteuning te financieren, is in Oost-Nederland een werkwijze ontstaan waarbij we aansluiten bij bestaande structuren en een beroep doen op de inzet van medewerkers van de betrokken partners. Het netwerk is dus afhankelijk van deze vrijwillige inzet en deelname van de partners.

10. Is er sprake van een gelijkwaardige inzet alle partners?

De inzet van alle partners berust op solidariteit en proportionaliteit. Met beperkte inzet en zonder te overvragen, versterken we de samenhang in Oost-Nederland om een aantal veiligheidsthema's. De bijdrage die aan gemeenten wordt gevraagd, staat in een redelijke verhouding tot wat van door het OM, de politie en RIEC geboden wordt.

Bijlage

- *Overzicht projectorganisatie VNONL*